

“Palliatieve zorg is de actieve, totale zorg voor patiënten op het moment dat hun ziekte niet meer te genezen is. Pijnbeheersing, en de bestrijding van andere lichamelijke klachten, is net zo belangrijk als de aandacht voor psychologische, sociale en spirituele vragen. Het sterven wordt gezien als een normaal proces. Palliatieve zorg legt de nadruk op de verzachting van pijn en andere problematische symptomen, integreert in de patiëntenzorg de lichamelijke, emotionele en spirituele aspecten, probeert de patiënt tot de dood te ondersteunen om zo actief mogelijk te kunnen leven. Helpt de naasten zowel in het omgaan met de zieke patiënt als bij de rouwverwerking na diens overlijden”. Het algemene doel van palliatieve zorg is het bereiken van de hoogst mogelijke kwaliteit van leven, voor zowel de patiënt als diens naasten. Palliatieve zorg bevestigt het leven.

WERKPLAN 2012—vastgesteld sept.2011

BELEIDSDOELSTELLINGEN NETWERK Palliatieve Zorg Groningen Noord

Missie en doelstelling

De missie van het netwerk palliatieve zorg Groningen Noord is het verbeteren van de kwaliteit van zorg voor de palliatieve patiënt, zowel op het organisatorische, professionele als relationele vlak. Dit gebeurt door het optimaliseren van de samenwerking met betrekking tot palliatieve zorg in de gemeenten Appingedam, Bedum, De Marne, Delfzijl, Loppersum, Slochteren, Ten Boer, Eemsum en een deel van de gemeente Winsum. Een werkgebied met 119.967 inwoners

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- De wensen en behoeften van de patiënt staan centraal (en stijgen dan ook boven organisatiebelangen uit). Het vereist een gevarieerd aanbod van zorg, verspreid over verschillende zorgplekken en afgestemd op de behoeften van de palliatieve patiënt. Er wordt naar gestreefd de patiënt goede palliatieve zorg op elke locatie (ketenzorg) te bieden.
- De continuïteit en kwaliteit van zorg is geborgd. De overgang van patiënten, zorgverleners en middelen tussen de verschillende zorgplekken verloopt soepel dankzij een integrale benadering en een goede afstemming en coördinatie binnen het netwerk.
- Er wordt efficiënt gebruik gemaakt van de aanwezige kennis en expertise binnen het netwerk palliatieve zorg. Het netwerk palliatieve zorg staat garant voor een voldoende mate van spreiding, uitwisseling en benutting van kennis. Daarmee worden de voorwaarden geschapen om de kwaliteit van de zorg blijvend te kunnen verbeteren.
- Er is een gezamenlijke verbetercultuur. Binnen het regionale netwerk palliatieve zorg is men gericht op het signaleren van knelpunten in de zorg voor de palliatieve patiënt en op het gezamenlijk aanpakken van deze knelpunten.
- Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de beschikbare financiële middelen.

Strategie

Door continuering en uitbouw van de bestaande samenwerkingsrelaties, in een duurzaam samenwerkingsverband, wil het Netwerk Palliatieve Zorg Groningen Noord bovenstaande doelstellingen pragmatisch uitwerken.

Speerpunten zijn:

- Het realiseren van een goede transmurale keten van zorgaanbod voor palliatieve patiënten en hun naasten. De handreiking Verantwoordelijkheidsverdeling bij samenwerking in de zorg (januari 2010), het landelijke beleidskader zorgprogrammering, het kwaliteitskader van VIKC, en de kwaliteitsindicatoren palliatieve zorg (Nivel 2009) zijn hierbij richtinggevend.
- Deskundigheidsbevordering en borgen van deze deskundigheid, o.a. door het werken met aandachtsvelders.
- Het realiseren van een consultatie- en adviesstructuur voor het werkgebied.
- coördinatie van activiteiten en ontwikkelingen in de verschillende subgroepen.
- De mogelijkheden binnen de palliatieve zorg onder de aandacht van het publiek brengen.

Het Netwerk Palliatieve Zorg Groningen Noord is samengesteld uit vertegenwoordigers van de diverse deelnemende organisaties. Het streven is om zoveel mogelijk disciplines te betrekken. Jaarlijks stelt het netwerk een inhoudelijk jaarbericht (resultaten over de afgelopen periode) en een werkplan (acties voor de komende periode) op. Deze stukken worden door de afzonderlijke deelnemers voorgelegd aan het eigen management ter goedkeuring. Tevens wordt het management gevraagd de benodigde inzet van menskracht en middelen voor de uitvoering van het werkplan en de daarin te onderscheiden activiteiten beschikbaar te stellen. Het netwerk is verantwoordelijk voor de continuïteit van de afgesproken en goedgekeurde activiteiten en wordt daarbij ondersteund door een netwerkcoördinator. De netwerkorganisatie voldoet aan het advies van het platform netwerkcoördinatoren.(april 2011)

Het Netwerk Palliatieve Zorg Groningen Noord is een samenwerkingsverband van Zorgbelang Groningen, TSN/ Thuiszorg Groningen, Huisartsen, Stichting de Hoven, Buurtzorg Nederland Stichting voor Vrijwillige Palliatieve Terminale Zorg Noordoost Groningen, Zonnehuis Noord Zorggroep, werkmaatschappij Fivelland, Ommelander Ziekenhuis Groep, locatie Delfzicht en zorgcentrum Julsinghatehuis. www.netwerkpalliatievezorg.nl/noordgroningen

Om de samenhang, afstemming, belangenbehartiging en uitwisseling van ontwikkelingen binnen de netwerken te bewerkstelligen ontmoeten de netwerkvoorzitters elkaar in een provinciaal overleg waar naast de vier voorzitters en de (gezamenlijke) netwerkcoördinator, vertegenwoordigers van zorgkantoor, Zorgbelang Groningen, UMCG en IKL aanwezig zijn.

In het werkplan 2012 worden de voorgenomen activiteiten als volgt geclusterd:

A. Beleid en organisatie A.1-beleid

A.2-bestuurlijk kader

A.3-organisatie

A.4-communicatie

B. Processen B.1: de inhoud, overdracht en continuïteit van zorg, de afstemming, samenhang en coördinatie in het zorgaanbod

B.2: scholing en deskundigheidsbevordering

B.3: consultatie- en adviesstructuur

B.4: afstemming van vraag en aanbod

Werkplan netwerk	Uitwerking doelstelling	Resultaat	Tijdsplan
<p>A.Beleid en organisatie A.1-beleid</p>	<p>De betrokken organisaties vormen samen het netwerk palliatieve zorg. Het netwerk heeft haar missie, doelstellingen en strategie verwoord in een convenant (opgesteld en ondertekend in 2008). Het netwerk heeft een werkplan 2012 vastgesteld en het resultaat van de werkzaamheden in 2011 en de voorgenomen activiteiten in 2012 (beleidscyclus) voorgelegd aan het management/bestuurlijk niveau van partijen.</p>	<p>Er is inzicht op management/bestuurlijk niveau van partijen over de resultaten van het netwerk in 2010 (jaarbericht) en de voorgenomen activiteiten in 2011.(werkplan)</p>	<p>afgerond jan.2012</p>
<p>A.2-bestuurlijk kader</p>	<p>Buurtzorg Nederland heeft in 2011 hebben laten weten ook formeel bij de samenwerking betrokken te willen worden en zal uiterlijk januari 2012 een toetredingsovereenkomst met het netwerk ondertekenen.</p> <p>De deelnemende organisaties vaardigen vertegenwoordiger(s) af naar het netwerk (met mandaat om de inhoudelijke werkplanactiviteiten samen met anderen te realiseren, dit nadat het management van betrokken organisaties ingestemd heeft met de plannen) met mandaat om de werkplanactiviteiten samen met anderen te realiseren).Het netwerk is verantwoordelijk voor het realiseren van de werkplanactiviteiten en stelt hiervoor werkgroepen in. Het netwerk besluit over de uitgewerkte voorstellen en de implementatie hiervan.</p>	<p>De overeenkomst met Buurtzorg Nederland is getekend</p> <p>Duidelijk is welke functionaris de organisatie in het netwerk vertegenwoordigt en op welke wijze de terugkoppeling naar de organisatie plaats vindt. Ook is duidelijk welke subwerkgroepen er gevormd zijn met welk doel en wie de trekkers van deze subgroepen zijn</p>	<p>afgerond jan.2012</p>
<p>A.3-organisatie</p>	<p>Het netwerk participeert in het provinciale overleg palliatieve zorg (4 maal per jaar) door een vertegenwoordiger (de voorzitter) naar dit overleg af te vaardigen.</p> <p>Het netwerk komt periodiek bijeen (minimaal 6 keer per jaar) Het netwerk kent een vaste voorzitter. Het secretariaat wordt gevoerd door de netwerkcoördinator. De netwerkcoördinator vervult een ondersteunende en intermediaire taken t.b.v. de netwerkbijeenkomsten en subgroepen en bereidt de netwerkvergaderingen samen met de voorzitter voor. De vergaderfaciliteiten voor de netwerkvergaderingen worden aangeboden door Ommelanderziekenhuisgroep locatie Delfzicht.</p>	<p>Er worden relevante thema's en ervaringen ingebracht in het provinciaal overleg en teruggekoppeld naar het netwerk</p> <p>Er is een vergaderplanning voor 2012 afgesproken en uitgevoerd.</p> <p>Er is duidelijkheid op welke wijze de netwerkcoördinatie deze functie zal invullen/ingevuld heeft</p>	<p>periodiek</p> <p>jan. 2012 dec.2012</p> <p>jan. 2012 dec.2012</p>

<p>A.4-communicatie</p>	<p>Er is inzicht in de interne communicatiestructuur van de aangesloten partners. Deze wordt gebruikt bij de terugkoppeling en implementatie van door het netwerk gewenste ontwikkelingen binnen de aangesloten organisaties.</p> <p>Het netwerk onderhoudt haar eigen website—. Periodiek wordt er relevante informatie geplaatst –voor zowel publiek als hulpverleners. De site wordt beheerd door de netwerkcoördinator.</p> <p>Het netwerk organiseert in samenspraak en afstemming met de andere Groningse netwerken 6 publieksavonden. Op de zelfde data en tijden, maar op verschillende locaties worden open ontmoetingsavonden georganiseerd. Op deze avonden zal een thema uit de palliatieve zorg met de aanwezigen uitgediept worden.</p> <p>Het netwerk besteedt in oktober 2012 aandacht aan de internationale dag van de palliatieve zorg.</p>	<p>De interne communicatiestructuur is effectief ingezet bij de terugkoppeling van informatie en implementatie van gewenste ontwikkelingen</p> <p>Het netwerk beheert haar website—Er is periodiek relevante informatie geplaatst.</p> <p>Het netwerk heeft 6 publieksavonden georganiseerd.</p> <p>Het netwerk heeft in 2012 aandacht besteed aan de internationale dag van de palliatieve zorg</p>	<p>jan. 2012 dec.2012</p> <p>Periodiek</p> <p>jan.2012 nov.2012</p> <p>okt. 2012</p>
<p>B. Processen B.1- de inhoud, overdracht en continuïteit van zorg, de afstemming, samenhang en coördinatie in het zorgaanbod</p>	<p>De zorgmogelijkheden m.b.t. palliatieve zorg en de grenzen van het aanbod wordt herijkt en indien nodig bijgesteld De bijgestelde zorgmogelijkheden worden bekend gemaakt onder hulpverleners en publiek (interne communicatiestructuur en website)</p> <p>De overheveling van AWBZ naar WMO wordt nauwkeurig gevolgd en de uitwerking t.a.v. de functie begeleiding (in de palliatieve zorg) wordt in kaart gebracht</p> <p>De partners in het netwerk hebben afgesproken dat elke organisatie intern aandacht besteed/blijft besteden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> -- borgen en ondersteuning van de taak van aandachtsvelders op afdelingen/teams en locaties, -- het uitdragen van kennis door de aandachtsvelders -- nazorg -- klanttevredenheid -- registratie van de palliatieve zorgvragen 	<p>De informatie over de zorgmogelijkheden is geactualiseerd en verspreid en bekend onder hulpverleners en publiek—te vinden op de website van het netwerk</p> <p>Er is inzicht in de uitwerking van de overheveling van AWBZ naar WMO en de consequenties voor de palliatieve zorgverlening</p> <p>Partners hebben het netwerk geïnformeerd over de interne activiteiten t.b.v. de borging en ondersteuning van de aandachtsvelders, de wijze waarop de aandachtsvelders kennis intern verspreiden. De partners hebben het netwerk geïnformeerd over de wijze waarop aandacht besteed wordt aan nazorg, klanttevredenheid en registratie van ze palliatieve zorgvragen</p>	<p>mrt. 2012 dec. 2012</p> <p>okt.2012</p> <p>juni. 2012 okt. 2012</p>

<p>B. Processen B.1- de inhoud, overdracht en continuïteit van zorg, de afstemming, samenhang en coördinatie in het zorgaanbod</p>	<p>Daarnaast hebben organisaties zelf nog aanvullend aandachtspunten geformuleerd t.w.:</p> <p>Binnen locatie Delfzicht van de Ommelanderziekenhuisgroep zijn aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • installeren van een adviesteam, • invoeren zorgpad stervensfase op alle afdelingen <p>Binnen Thuiszorg Groningen zijn de aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pilot gefaseerde invoering zorgpad stervensfase • afstemming / samenwerking met de palliatieve adviesteam(s) • afstemming / samenwerking met Stichting VPTZ m.b.t. het Bijna – Thuis – Huis te Appingedam <p>Binnen st. De Hoven zijn de aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • invoering van het zorgpad stervensfase <p>Binnen Zonnehuisgroep Noord, werkmaatschappij zorggroep Fivelland. zijn aandachtspunten</p> <ul style="list-style-type: none"> • het vastleggen van afspraken, het rapporteren en communiceren met cliënt, familie, arts en zorgverlener m.b.t. de laatste zorg. • verkennen wat nodig is, waar een link mogelijk is met zorgpad stervensfase + plan van aanpak maken. • nazorg in al zijn facetten: welke afspraken maak je in de organisatie, hoe dit je dit in de uitvoering, hoe verleen je nazorg aan familie, maar ook aan zorgverleners? <p>Binnen de huisartsenzorg zijn/blijven aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • actief gebruik maken van de consultatie – en adviesmogelijkheden binnen het netwerk • het werken volgens de LESA richtlijn palliatieve zorg en de handleiding KNMG • speciaal aandacht in het FTO voor medicatie mogelijkheden in de palliatieve zorgfase 	<p>Er is inzicht in de ontwikkelingen en activiteiten binnen ziekenhuis Delfzicht- Elk half jaar is de voortgang in het netwerk gepresenteerd</p> <p>Er is inzicht in de ontwikkelingen en activiteiten binnen Thuiszorg Groningen t.a.v. palliatieve zorg- Elk half jaar is de voortgang in het netwerk gepresenteerd</p> <p>Er is inzicht in de ontwikkelingen en activiteiten binnen St. De Hoven t.a.v. palliatieve zorg- Per half jaar is de voortgang in het netwerk gepresenteerd</p> <p>Er is inzicht in de ontwikkelingen en activiteiten binnen de Zonnehuisgroep Noord, werkmaatschappij zorggroep Fivelland. t. a.v. palliatieve zorg- Per half jaar is de voortgang in het netwerk gepresenteerd</p> <p>Er is inzicht in de ontwikkelingen en activiteiten van de huisartsen zorg t.a.v. palliatieve zorg- Per half jaar wordt de voortgang in het netwerk gepresenteerd</p>	<p>juni. 2012 okt. 2012</p> <p>juni. 2012 okt. 2012</p> <p>juni. 2012 okt. 2012</p> <p>juni. 2012 okt. 2012</p> <p>juni. 2012 okt. 2012</p>
---	--	---	---

<p>B. Processen B.1- de inhoud, overdracht en continuïteit van zorg, de afstemming, samenhang en coördinatie in het zorgaanbod</p>	<p>Binnen Zorgcentrum Julsinghatehuis zijn de aandachtspunten t.a.v. de palliatieve zorg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informeren /scholing overige zorg medewerkers en implementeren van het geleerde. Hierdoor willen wij de ingeslagen weg m.b.t. palliatieve zorg upgraden. <p>Binnen Buurtzorg Nederland zijn de aandachtspunten t.a.v. de palliatieve zorg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scholing aandachtsvelders • actieve participatie in netwerkverband <p>Binnen st. VPTZ Noord Groningen De Schutse zijn en blijven aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de organisatie binnen het Bijna-Thuis-Huis in Appingedam • het verbeteren van de zorg, o.a. met de inzet van vrijwilligers, bij terminale patiënten in samenwerking met de reguliere thuiszorgorganisaties • werven en scholen van vrijwilligers in de terminale zorg. • continueren van het concept zwevend hospicebed in Warfheem • er wordt extra aandacht aan PR gegeven door het houden van voordrachten en lezingen, vooral voor verwijzers. • in regionaal verband wordt aandacht besteed aan palliatieve zorg aan kinderen. 	<p>Er is inzicht in de ontwikkelingen en activiteiten binnen de Zorgcentrum Julsinghatehuis t.a.v. palliatieve zorg- Per half jaar wordt de voortgang in het netwerk gepresenteerd</p> <p>Er is inzicht in de ontwikkelingen en activiteiten binnen de Buurtzorg Nederland t.a.v. palliatieve zorg- Per half jaar wordt de voortgang in het netwerk gepresenteerd</p> <p>Er is inzicht in de ontwikkelingen en activiteiten binnen st. VPTZ Noord Groningen De Schutse t.a.v. palliatieve zorg- Per half jaar wordt de voortgang in het netwerk gepresenteerd</p>	<p>juni. 2012 okt. 2012</p> <p>juni. 2012 okt. 2012</p> <p>juni. 2012 okt. 2012</p>
<p>B. Processen B.2-scholing en deskundigheidsbevordering</p>	<p>Er wordt een jaarplanning gemaakt van scholingsactiviteiten door de werkgroep scholing. De invulling van dit programma gebeurt op basis van een inventarisatie van bestaande scholingsactiviteiten en de vraagkant van hulpverleners. en is complementair aan de reguliere activiteiten</p> <p>De scholingsactiviteiten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 terugkomdagen voor aandachtsvelders (i.s.m. de andere Groningse netwerken • scholing nieuwe instroom aandachtsvelders. Dit i.s.m. de andere Groningse netwerken • nieuwsbrief aandachtsvelders 	<p>Er is inzicht en goedkeuring voor de activiteiten van de werkgroep scholing. Het netwerk is periodiek geïnformeerd over de voortgang van de scholingsactiviteiten</p> <p>De jaarplanning van scholingsactiviteiten is uitgevoerd. In het programma is rekening gehouden met de vraagkant van de hulpverleners.</p>	<p>periodiek</p> <p>dec. 2012</p>

<p>B. Processen B.3-de consultatie –en adviesstructuur</p>	<p>De consultatie- en adviesstructuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de werkwijze van de transmurale multidisciplinaire overleggen (welke 1 maal in de 2 weken plaats vinden) wordt gecontinueerd en er is aandacht voor verbeteringen • de besproken casuïstiek wordt geregistreerd en 2 maal per jaar worden de essentiële onderwerpen gepresenteerd aan het netwerk. De registratie moet leiden tot een databank symptoom en therapie. 	<p>Er is inzicht in de aard en omvang van de vragen en duidelijk is vanuit welke discipline deze vragen komen. De essentiële onderwerpen zijn 2 maal gepresenteerd aan het netwerk</p> <p>De registratie van de adviezen levert bouwstenen voor het te ontwikkelen beleid t.a.v. palliatieve behandelingen En worden opgeslagen in de databank symptoom en therapie. Er is gewerkt aan verdere implementatie en borging van good practice.</p>	<p>april 2012 dec. 2012</p>
<p>B. Processen B.4-afstemming van vraag en aanbod</p>	<p>Er wordt periodiek stil gestaan bij de vraag wat de aard en omvang van de palliatieve zorgvraag is. Elk organisatie heeft hiervoor een registratiesysteem opgezet. Op basis van deze ontwikkelingen adviseert het netwerk het zorgkantoor het benodigde gedifferentieerde zorgaanbod in te kopen</p>	<p>Er is periodiek besproken welk aanbod van palliatieve zorgplekken aansluit bij de vraag aan zorg van terminale patiënten en hun naasten.</p> <p>Het netwerk heeft advies uitgebracht aan het Zorgkantoor.</p>	<p>dec. 2012</p>

Begroting:

Inkomsten		uitgaven	
Aan te vragen subsidie bij VWS	24.510,-	Scholing/klinische lessen en symposia	5.500,-
		Pr/ website	1.000,-
		Cafe doodgewoon	2.000,-
		Coördinatie-uren	16.500,-
		Totaal	25.000,-
Eigen bijdrage	490,-		
totaal	25.000,-	totaal	25.000,-
<p>Tijdsinvestering- deelname aan palliatief netwerk – 30 uur op jaarbasis per deelnemer (gefinancierd uit regulier budget van de betreffende organisatie) Verder stellen partners uren beschikbaar voor de activiteiten van de werkgroepen (scholing/pr/ publieksavonden/nieuwsbrief aandachtsvelders) –30 uur op jaarbasis per vertegenwoordiger Voor de coördinatie van alle netwerkwerkzaamheden zijn 150 uur nodig op jaarbasis Een apart budget is nodig voor het websitebeheer, organisatiekosten van gezamenlijke activiteiten en producten. (Thema-avonden publiciteitsmateriaal, uitgave gezamenlijk producten) Voor 2012 wordt geraamd dat hiervoor een budget van € 8000 - nodig.</p> <p>Naast de gevraagde tijdsinvestering t.b.v. de benodigde overlegvormen faciliteren de betrokken zorgaanbieders nog t.a.v. vergaderfaciliteiten.</p>			
<p>Vergaderplanning netwerk in 2012: 8 februari, 4 april, 6 juni, 12 september, 31 oktober, 12 december. Data café Doodgewoon in 2012: Data –18 januari, 15 februari, 21 maart, 19 september, 17 oktober, 21 november Vergaderplanning provinciaal overleg in 2011: 16 februari, 10 mei, 20 september, 29 november.</p>			